

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény¹ duális képzéssel kapcsolatos módosításai² – 2023. június

1. A duális képzőhelyeket közvetlenül érintő változások

1.1. Saját dolgozói munkaszerződések³

Saját munkavállaló szakirányú oktatása a módosítás szerint *kétféleképpen* történhet duális képzés keretében:

- a) Ha a foglalkoztató duális képzőhely (nyilvántartásba vette duális képzőhelyként a gazdasági kamara), köthet *szakképzési munkaszerződést a saját munkavállalójával*, így párhuzamosan kétféle jogviszonyt fenntartva. Ez a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (Szocho törvény) szerinti adókedvezmény igénybevitelére is jogosít.
- b) Az *eredeti munkaszerződés – duális képzési célú - módosítása* továbbra is lehetőség. A lényeges változás ez esetben, hogy bár a módosított munkaszerződés alapján kerül megszervezésre a saját dolgozó szakirányú oktatása, azonban az *nem válik szakképzési munkaszerződéssé*, ami számos ponton egyértelműsíti a jogalkalmazást. Ebben az esetben nincs szükség kamarai nyilvántartásba vételre, viszont a Szocho törvény szerinti adókedvezmény sem vehető igénybe.

Megjelenik a *kinevezés* kifejezés a szabályozásban, ami azt jelenti, hogy nem csak a Munka Törvénykönyve (Mt.) szerinti munkaviszony, hanem *más foglalkoztatásra irányuló jogviszony* esetében is lehetőség van az eredeti jogviszony módosítása mellett saját munkavállalót képezni.

1.2. Más foglalkoztató dolgozójának szakirányú oktatása

Változás, hogy a szabadságot nem, csak a munkabért kell arányosítani a munkaviszony időtartamának megfelelően, ha a szakképzési munkaszerződés megkötésére más foglalkoztatóval fennálló, foglalkoztatásra irányuló jogviszony (*más munkáltatóval fennálló munkaviszony vagy pl. egészségügyi szolgálati jogviszony*) mellett kerül sor.

1.3. Szakképzési munkaszerződés, szakirányú oktatás⁴

1.3.1. Kezdő időpont

A tanulói jogviszonyban, közismereti oktatással párhuzamosan szervezett szakirányú oktatás csak tanévhez kötötten szervezhető meg.

Szakirányú oktatás tanulói jogviszonyban – a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatás kivételével – kizárólag a tanítási év első napjától szervezhető. Ezzel egyértelművé válik a szakirányú oktatás első lehetséges napja, azaz tanulói jogviszony esetén nem válhat hatályossá

---

¹ Szt.

² Lásd: a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIII. törvény – Magyar Közlöny 2023. évi 81. száma

³ Szt. új 90/A. § és 90/B. §-ai

⁴ Szt. 84. §

a szakképzési munkaszerződés közvetlenül az ágazati alapvizsga letétele után, még annak tanévében.

1.3.2. Rövid ciklusú szerződések

A módosítás egyrészt lehetővé teszi, hogy *egy naptári éven belül kétszer*, akár két tanévben is lehessen rövid ciklusú szakképzési munkaszerződést kötni, továbbá alkalmazkodik a rövidebb idejű, *kéthetes* egybefüggő szakmai gyakorlatokhoz.

Rövid ciklusú szakképzési munkaszerződés a szakirányú oktatásban részt vevő tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel (a kettő együtt a továbbiakban: szakmát tanuló) köthető évente legfeljebb két alkalommal, az eddigi 4-12 hét helyett egyenként 2-12 hét, de éves szinten összesen legfeljebb 12 hét határozott időtartamra.

1.3.3. Közreműködő bevonása

Ha a duális képzőhely a szakmát tanuló szakirányú oktatásához *közreműködőt* vesz igénybe, akkor a közreműködőnél történő foglalkoztatás tartama a szakképzési munkaszerződés alapján létrejött munkaviszony időtartamának *49 százalékáig terjedhet a korábbi évi legfeljebb 44 munkanap helyett*. A duális képzőhely ugyanúgy felelős a közreműködőnél folyó szakirányú oktatásért, mintha az maga végezné. A módosítás értelmében a gazdasági kamara végzi a szakirányú oktatás ellenőrzését nemcsak a duális képzőhelynél, hanem a duális képzőhely által bevont közreműködőnél is.

1.3.4. Fiatalkorú munkavállalók

Az Mt. fiatalkorú munkavállalókra vonatkozó – 2023. január 1. óta hatályos –, a 16. életévüket be nem töltött munkavállalók napi munkaidejét érintő változása az Szkt. módosítás értelmében a szakképzési munkaszerződés keretében foglalkoztatottakra nem vonatkozik, így a duális képzésben részt vevő 16 év alatti fiatalok újra napi 7 órában foglalkoztathatók. *A 18 év felettiak napi 8, az ennél fiatalabbak napi 7 órában* vehetnek részt szakképzési munkaszerződéssel a duális képzésben. A napi *munkaidőbe a munkaközi szünet időtartama is beszámítandó*.

1.3.5. Munkaidőkeret, szabadság

A szakmát tanuló számára legfeljebb *négyhetes munkaidőkeretet* lehet elrendelni, az eddigi kéthetes munkaidőkeret helyett. A nagyobb munkaidőkeret nagyobb szabadságot eredményez a munkaidő-beosztásban.

A végrehajtási rendeletből törvényi szintre emeli a módosítás szakképzési munkaszerződés esetén a munkaszüneti vagy pihenőnapon, illetve iskolai szünetben igénybe vett idő helyett biztosítandó szabadidőre vonatkozó szabályt. Törvényi szinten szükséges az eltérést megengedni, mivel az Mt. ezt a fiatal munkavállalók esetén általában tiltja.

Megszűnik a szakmát tanulót a szakmai vizsgát megelőzően kötelezően és egységesen megillető 15 munkanapos egybefüggő felkészülési idő, ennek kereteiről a szakképző intézmények a szakmai programjukban önállóan rendelkezhetnek majd. (A részletszabályok az Szkr. módosításában jelennek majd meg.)

A nyári szünetben kötelezően, egybefüggően kiadandó szabadság mértéke 15 munkanapról 20 munkanapra változik. Az éves összes szabadság mértéke a módosítás értelmében többé nem

életkorhoz kötött, hanem a jogviszony típusától függ (tanulói jogviszonyban évi 45 munkanap, felnőttképzési jogviszonyban évi 30 munkanap).

A módosítás rögzíti, hogy *távolléti díjat* kell fizetni, ha a szakmát tanuló a szakképzési törvény végrehajtási rendeletében meghatározott esetben mentesült a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól.

1.3.6. Megszűnés, meghosszabbítás⁵

Megváltozott a *szakképzési munkaszerződés megszűnésének időpontja*. A módosítás értelmében a szakképzési munkaszerződés megszűnik:

- a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napján (eddig a megszűnés utáni 30. napon szűnt meg), ha a szakmát tanuló tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja, illetőleg
- a tanítási év utolsó tanítási napján, amelyben a tanuló a szakirányú oktatást közvetlenül követő első szakmai vizsgáját megkezdi. (Eddig ez a sikeres szakmai vizsgához volt kötve.)

A szakképzési munkaszerződést kötő felek *megállapodhatnak* abban, hogy a szakképzési munkaszerződés *határozatlan idejű munkaviszonnyá alakul*. Ebben az esetben a munkaviszony a szakképzési munkaszerződés megkötésétől kezdve folyamatosan fennáll.

1.4. Duális képzőhelyként nyilvántartásba vehető szervezetek⁶

A rendelkezés módosítja a duális képzőhelyként nyilvántartásba vehető szervezetek körét, a szakirányú oktatás duális képzőhelyen való szélesebb körű megszervezhetősége érdekében lehetővé teszi a *mezőgazdasági őstermelő duális képzőhelyként* való nyilvántartásba vételét.

1.5. Biztosított jogviszony, szolgálati idő

Az Szt. 85. § (4) bekezdése hatályát veszítette, azonban a módosítás célja nem az volt, hogy a szakmát tanulók ne minősüljenek biztosítottak. A módosítás formális, jogtechnikai jellegű, a szakképzési munkaszerződés alapján ugyanis munkaviszony jön létre, munkaviszonyra pedig továbbra is vonatkozik a Tbj.⁷, valamint a Tny.⁸. Mindez azt jelenti, hogy változatlanul *beleszámít a munkában töltött időbe a szakképzési munkaszerződéses jogviszony*, és a szakképzési munkaszerződéssel rendelkezők *biztosítottak*.

2. A duális képzőhelyeket közvetetten érintő módosítások

2.1. Felnőtteket érintő változások

Felnőttképzési jogviszonyban *az ágazati alapoktatás és a közismereti oktatás* a módosítást követően folyhat részben (a tanulói jogviszonyra megállapított kötelező óraszám feléig) *távoktatásban*.

---

⁵ Szt. 87. § (1) a)-b), 87. § (3)

⁶ Szt. 82. § (1)

⁷ a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény

⁸ a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény

A felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatás esetén kibővül, pontosításra kerül a jogviszonyra vonatkozó szabályozás.

2.2. Tanév

A tanév rendje a szakképző intézményekre vonatkozóan a továbbiakban önállóan, külön miniszteri rendeletben kerül szabályozásra, eddig ugyanis a köznevelési intézményekre vonatkozóan kiadott tanév rendjét kellett „értelemszerűen” alkalmazni.

2.3. PTT megszűnése

Kivezetésre kerül a programterv (PTT), a szakképző intézmények a képzési és kimeneti követelmények (KKK) alapján önállóan dolgozzák ki saját szakmai programjukat. Az eddig a PTT-ben szabályozott kötelező óraszám a KKK-ban lesz rögzítve.

2.4. Működési engedély, együttműködési megállapodás

A nem egyházi, nem állami, nem KEKVA⁹ fenntartású szakképző intézményfenntartók a továbbiakban csak öt évre kapnak működési engedélyt, azt pedig ötévenként meg kell újítaniuk.

Az együttműködési megállapodások a magánfenntartók esetén felülvizsgálatra (indokolt esetben megszüntetésre) kerülnek a tényleges tanulói létszámok alapján.

3. Hatálybalépés

A törvénymódosítás általános hatálybalépési időpontja 2023. július 1.

A törvénymódosítás azon változásai, amelyek a szakirányú oktatásra és a szakképzési munkaszerződésre vonatkoznak, 2023. szeptember 1-től alkalmazandók, **minden akkor folyamatban lévő szakirányú oktatásra.**

Kivétel a saját munkavállaló módosított munkaszerződéssel történő szakirányú oktatása. Ha a szakképzési munkaszerződést 2023. július 1-jét megelőzően kötötték, a szakirányú oktatás legfeljebb 2023. december 31-ig folytatható a korábbi szabályok szerint. Július 1-jétől a saját foglalkoztatónál folytatott szakirányú oktatásra már csak az új szabályok szerint köthető szakképzési munkaszerződés vagy módosítható az eredeti szerződés.

A törvénymódosítás kimondja, hogy a **július 1-je előtt** módosított munkaszerződés 2023. december 31-ig szakképzési munkaszerződésnek, a foglalkoztató pedig duális képzőhelynek minősül.¹⁰

---

⁹ Közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok

¹⁰ Szkt. 128/A. § (3)-(4)